

A few modern researchers of sphere of policy examine the category of political responsibility as variety of social responsibility. In their opinion, political responsibility appears in activity, related to state power, with actions for the sake of achievement of public benefit.

A subject of political responsibility is in permanent connection with civil society, by permanent correlation of activity of the last with a widespread in society legitimate model realization of state power.

On this stage of research appropriately to define political responsibility in the field of health maintenance as responsibility which arises up in the process of activity of different subjects in connection with organization and realization of state power in industry of health protection population, and also at development and leadthrough in life of policy which represents progressive directions and purpose to development of society.

The decision of problem of political responsibility in the field of health maintenance is in a great deal related to such influential task forces as political and state administrative elites. Moral responsibility has an important value in the context of political responsibility, as it provides accordance of subjects of policy the pictures accepted in society of good and evil, justice and injustice.

An author marks that a leadthrough in Ukraine of administrative reform, including perfection of the system of health protection implementation of National strategy of construction of the new system of health protection in Ukraine on a term 2015–2025, will not give the desired positive result, if the new going will not be incalculated near the legal adjusting of ethics conduct of civil servants.

Key words: responsibility, social responsibility, political responsibility, political of health maintenance.

УДК 321.01

Ю. В. ЛИСЕНКО

ПЛЮРАЛІЗМ ТЕОРЕТИЧНИХ ВИМІРІВ СУТНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Розглядаються основні підходи до трактування змісту та сутності соціальної політики. Автор звертає особливу увагу на гуманістичний підхід у трактуванні сутності соціальної політики.

Ключові слова: соціальна політика, соціальна держава, людський вимір соціальної політики, демократизація, гуманізація політики.

© ЛИСЕНКО Юлія Віталіївна — кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і соціології ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Лысенко Ю. В. Плюрализм теоретических измерений сущности социальной политики

Рассматриваются теоретические основы социальной политики, анализируются основные подходы к трактовке содержания и сущности социальной политики. Автор обращает особое внимание на гуманистический подход в трактовке сущности социальной политики.

Ключевые слова: *социальная политика, социальное государство, человеческое измерение социальной политики, демократизация, гуманизация политики.*

Lysenko Yulia. Pluralism theoretical measurements esseuce of social policy

The article discusses the theoretical basis of social policy. In the article the maint teoretical approaches to the interpretation of the content and nature of social policy. The authoremp hasizes the human is ticapproach in the interpretation of the essence of social policy.

Key words: *social policy, social state, the human dimension of social policy, democratization, humanization policy.*

У сучасній політичній науці зустрічається значна різноманітність у підходах до визначення та формулювання поняття «соціальна політика». Дослідженню різних аспектів соціальної політики присвячено багато кількості наукових праць, проте не існує єдиного уніфікованого підходу щодо трактування її сутності. Утвердження традицій демократичного розвитку і пошук оптимальних шляхів розвитку демократії в Україні визначають нові вектори і особливості розвитку соціальної політики. Під впливом процесів демократизації, глобалізації і модернізації сучасного суспільства трактування змісту соціальної політики у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі доповнюється й розширюється в умовах ускладнення соціальних відносин.

Зосереджуючись на визначенні змісту і сутності соціальної політики, необхідно відмітити таких класиків світової політичної думки, як Аристотель, Дж. Локк, Н. Макіавеллі, Т. Мор, Т. Кампанелла, Т. Гоббс, Ш. Фур'є, Г. Гегельта ін. У розвитку української наукової думки можна відзначити таких мислителів як, Г. Сковорода, З. Кониський, М. Драгоманов, М. Грушевський, І. Франко, які аналізували проблеми соціального розвитку і соціальної справедливості. Концептуальні підходи щодо розуміння соціальної політики знаходимо у працях зарубіжних дослідників, зокрема Р. Баркера, Т. Ганслі, Б. Дікона, Р. Макінтайра, У. Лоренца, Г. Еспінг-Андерсена.

Проблемі формування соціальної політики в умовах демократизації присвячена значна кількість наукових робіт. Теоретико-методоло-

гічний аналіз сутності соціальної політики розглядається багатьма вітчизняними науковцями, зокрема міститься у працях О. Березовської-Чміль, О. Бермічевої, С. Брехарі, М. Головатого, В. Горбатенка, О. Дороніна, Е. Лібанової, М. Михальченка, А. Сіленко, В. Скура-тівського, Л. Четверікової та ін. Проблематика розвитку соціальної сфери і формування сутності соціальної політики та її складових міститься у працях російських дослідників, зокрема, М. Волгіна, І. Григор'євої, Т. Сидоріної, С. Смирнова, С. Тетерського, Н. Тихонової, О. Шкаратана, В. Ярської та ін.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких розглядається дана проблематика ґрунтується на основі наукових праць Т. Семигіної «Соціальна політика: історія та сучасний розвиток», (2008); Н. Хоми «Моделі соціальної держави: світовий та український досвід», (2012) та ін.

Сучасне розуміння соціальної політики, її завдань і функцій знайшли відображення у працях багатьох науковців. Концептуальні основи соціальної політики осмислювались протягом багатьох століть, що знайшло відображення у комплексі існуючих теорій, доктрин. Соціальна політика в її сучасному розумінні починає формуватися з переходом європейських держав на індустріальну стадію розвитку, з появою правової держави, демократичного устрою, громадянського суспільства, сучасної системи права¹. Значний вплив на становлення феномену соціальної політики, як вважає Т. Сидоріна, чинили ідеї і теоретичні конструкти епохи модерну, серед яких — ліберальна доктрина, громадянське суспільство, соціальні ризики і соціальне страхування, благодійність держави й індивіда, а також теорії гуманізму, справедливості та суспільного вибору². Вітчизняні науковці Л. Юрженко і Ю. Шепіло вказують, що на межі ХІХ-ХХ ст. поняття «соціальної політики» розвивалось у контексті поняття «соціальної держави», переважно розглядаючись вченими як різновид економічної політики. Багато дослідників того історичного періоду вважали, що обов'язки соціальної держави зводяться лише до проголошення соціально-економічних прав громадян. Згодом у контексті взаємозалежності людського розвитку і якості соціальної політики утверджується розуміння того, що соціальна держава покликана вирішувати значно ширше коло питань: створювати умови для забезпечення громадян роботою (соціальної зайнятості), забезпечувати прожитковий мінімум, сприяти збільшенню

кількості дрібних і середніх власників, охороняти найману працю, піклуватися про освіту, культуру, охорону здоров'я тощо³.

У своїй фундаментальній основі соціальна політика розглядається і як напрям соціальної теорії, і як галузь наукових досліджень, і як навчальна дисципліна. Крім того, соціальну політику розглядають як сукупність теоретичних принципів і систему практичних заходів, які розробляються й реалізуються державними і недержавними органами, організаціями і установами та які спрямовані на створення необхідних умов життєдіяльності, задоволення соціальних потреб населення, створення в суспільстві сприятливого соціального клімату, в цілому ж поліпшення стану соціальної сфери.

Наведемо кілька визначень соціальної політики, сформованих у рамках вітчизняної політичної науки. У «Політологічному енциклопедичному словнику» вітчизняні науковці трактують соціальну політику як «діяльність держави по збалансованому розвитку суспільства, забезпеченню стабільності державного правління й соціального захисту населення»⁴.

Вітчизняними науковцями соціальна політика визначається як суспільний феномен, що поєднує в собі різноманітні, багатofакторні складові: конституційно-правові, інституціональні, управлінсько-регулятивні, державні, глобальні, національні, наддержавні, громадські, гуманістичні, комунікативні, само регулятивні тощо. Це обумовлює багатоаспектність соціальної політики як суспільного явища і дозволяє виділяти вузьке і широке її розуміння. У вузькому розумінні соціальна політика розглядається як цілеспрямована діяльність, що має за мету здійснення соціального захисту, створення умов для формування безпечного соціального середовища. Соціальна політика в такому аспекті являє собою комплекс заходів, спрямованих на формування соціальних стандартів, забезпечення взаємодії суб'єктів соціально-політичного життя щодо формування соціальної безпеки людини і суспільства. У широкому розумінні соціальна політика трактується як система цілеспрямованої діяльності суб'єктів, що сформувалась в суспільстві на певному етапі його розвитку, здійснюється на основі певних принципів і засад, спрямована на забезпечення оптимального функціонування та розвитку соціальних відносин⁵.

Грунтовний аналіз теоретико-методологічних засад розуміння соціальної політики здійснила вітчизняний фахівець Т. Семигіна

(«Соціальна політика: історія та сучасний розвиток», 2008)⁶. Зокрема науковець розглядає сучасні уявлення про сутність соціальної політики, встановлює співвідношення соціальної держави і соціальної політики, узагальнюючи бачення вітчизняних і зарубіжних дослідників даної проблематики. Дослідниця наводить думку українського науковця Б. Гаєвського, який вважає, що в організаційному відношенні соціальна політика становить систему принципів, заходів і методів задоволення за допомогою політики основних потреб людини, соціальних прошарків, усього населення країни. Метою соціальної політики вчений вважає «всебічний розвиток людини основі матеріального і духовного добробуту суспільства, національну рівність, рівноправність демографічних і професійних груп населення, врахування особливостей їхнього соціального розвитку»⁷.

У наукових обґрунтуваннях вітчизняного фахівця П. Шевчука соціальна політика постає як багатовимірна система програм, служб і заходів (управлінських, регулятивних та саморегулятивних), спрямованих у соціальну сферу, охоплює різноманітні напрями суспільного буття⁸.

Соціальна політика, як зазначає Г. Лопушняк, є явищем суспільно-історичним, з'являється з виникненням держави, спрямовується на узгодження спільної діяльності людей та утвердження загальнодержавних пріоритетів і виступає регулятором взаємовідносин соціальних структур і соціальних інститутів, а також суспільного та індивідуального життя людини. Крім того, дослідниця узагальнює, що серед науковців та практиків поширеною є думка, відповідно до якої природа соціальної політики пов'язана передусім із структурним поділом суспільства на економічно сильних та економічно слабких індивідів. При цьому соціальна політика є інститутом, який має підтримувати слабких, створюючи умови для реалізації принципу соціальної справедливості⁹.

Український фахівець О. Іванова звертає увагу на те, що в більшості визначень поняття соціальної політики пов'язане з низкою заходів уряду в соціальній сфері, спрямованих на регулювання взаємовідносин, розподіл ресурсів, підвищення добробуту і задоволення потреб як населення в цілому, так і окремих груп та індивідів¹⁰.

Вітчизняний науковець М. Головатий зазначає, що феномен «соціальна політика» у сучасній, в тому числі вітчизняній науці не має

більш-менш усталеного визначення. На думку вченого, її ототожують з «соціальною сферою», «гуманітарною політикою» і навіть «соціальною роботою», хоча вона має суттєві відмінності й особливості. І, як акцентує М. Головатий, з багатьох відомих визначень найбільш поширеним і вдалим вважається таке: «Соціальна політика — це діяльність держави з управління розвитком соціальної сфери суспільства, спрямована на задоволення інтересів і потреб населення»¹¹. У соціальній політиці, особливо на етапі демократизації українського суспільства, як вважає М. Головатий, пріоритету набуває людський фактор. Це особливо важливо у соціальній сфері, оскільки вона була й залишається гуманістично спрямованою за своєю суттю, змістом, особливостями функціонування¹².

Сучасні теоретичні дослідження і практика сьогодення доводять, що соціальна політика та її реалізація нині стають більш прагматичними та орієнтованими не стільки на підтримку економічно слабких верств та консервацію існуючих соціальних імперативів, скільки на створення передумов для підвищення мотиваційного потенціалу, мобільності, трудової продуктивної активності людських ресурсів, як зазначає А. Колот¹³.

Необхідно визнати відсутність системного наукового доробку з проблем людського виміру соціальної політики на теоретико-практичному рівні, оскільки досліджуються лише окремі її аспекти. Поглибленого дослідження потребує питання формування соціальної політики в «людському вимірі», особливостей втілення гуманістичних принципів соціальної політики на шляху демократизації українського суспільства. Виходячи з цього, актуальним є виявлення базових засад та основоположних характеристик згаданого вище виміру, виходячи з яких політика у соціальній сфері сприятиме визнанню людини головною соціальною цінністю і формуванню соціальної стабільності суспільства.

Цікавими видаються і міркування щодо сутності соціальної політики зарубіжних фахівців і, зокрема, російських науковців. Оскільки соціальна політика завжди має місце не тільки в теорії, але й практичному житті, то, на думку російського науковця М. Волгіна, соціальна політика — це не тільки система дій і заходів, а й система взаємовідносин і взаємодій між соціальними групами, соціальними верствами суспільства, основою і кінцевою метою яких є людина, її добробут,

соціального захисту і соціальна безпека в цілому¹⁴. Саме тому соціальна політика визначається як багатогранний процес і складне суспільне явище, а об'єкт і предмет соціальної політики є нелінійними, багатоаспектними, системними.

Спираючись на *Social Policy. Oxford* (2003) і *The Blackwell Dictionary of Social Policy. Malden* (2002), російський науковець Л. Якобсон узагальнює, що дефініції соціальної політики не претендують на окреслення самостійної «субстанції», а трактуються через перелік сфер діяльності, якими, наприклад, є освіта, допомога малозабезпеченим, охорона здоров'я, тощо¹⁵. Іншими словами, специфіка тлумачення терміну «соціальна політика» залежить від особливостей соціально-економічного розвитку країни. Розвиваючи такий підхід, вітчизняна дослідниця О.Іванова наводить кілька прикладів того, що в різних країнах це поняття визначають по-різному:

— в Американській енциклопедії соціальної роботи Е. Баумхайер і А. Шорр визначили соціальну політику як напрямок дій щодо соціальних явищ з метою управління взаємовідносинами і розподілом соціальних ресурсів;

— *The Blackwell Encyclopedia of Social Work* дає визначення соціальної політики Дж. Стюарта (Велика Британія) як сфери державної діяльності, відповідальної за створення та надання соціального захисту, що включає соціальні послуги та витрати;

— Т. Ганслі (Канада) визначив соціальну політику як функцію державної відповідальності за використання суспільних ресурсів, регулювання приватної діяльності, підтримку приватно-індивідуальної та колективної поведінки з метою максимізації соціальної вигоди та умов життя населення. У такій інтерпретації вона включає в себе: заходи і програми, безпосередньо спрямовані на забезпечення соціальних винагород у формі прибутку або послуг, включно з освітою, охороною здоров'я, соціальним захистом та персональними соціальними службами (догляд за людиною, розвиток людини, реабілітація і профілактика); заходи, що регулюють приватну поведінку для потреб досягнення соціальних цілей, насамперед прав і обов'язків громадян, забезпечення правосуддя; заходи щодо працевлаштування; заходи стосовно сім'ї включно з сімейним правом; соціальні та інші місцеві заходи (наприклад, заходи з метою перерозподілу податків, фінансові заходи для надання робочих місць) тощо¹⁶.

У монографії вітчизняної дослідниці Т. Семигної¹⁷ зустрічаємо аналіз ідей американських учених, зокрема, Б. Дженссона, котрий пропонує орієнтовану на розв'язання проблем дефініцію: «Соціальна політика — це колективна стратегія вирішення соціальних проблем». При цьому він виділяє чотири категорії соціальної політики: 1) офіційну, писану політику; 2) неформальну, неписану політику; 3) особистісну орієнтацію щодо політики; 4) актуалізовану політику (дотримання політики в установах і закладах). Інша група американських дослідників вважає, як відмічає Т. Семигіна, що соціальну політику слід розуміти як ширше поняття, а саме як соціальний інститут, завданням якого є відтворення соціальної структури з метою самозбереження. Так, американська дослідниця Ф. Дей визначає, що завдяки такому інституту поліпшується соціальний та економічний добробут членів суспільства, а також забезпечується їхнє дотримання соціальних норм, стандартів, ідеологій¹⁸.

Узагальнюючи погляди вітчизняних і зарубіжних дослідників на сутність соціальної політики, можемо виокремити головні теоретичні підходи щодо її трактування.

Інтегральний підхід у визначенні сутності соціальної політики виокремлюють дослідники Н. Тихонова і О. Шкаратан. Вони наголошують, що соціальна політика виявляється центром зіткнення інтересів часто протилежних у своїх поглядах соціальних груп, які ведуть боротьбу за обмежені ресурси соціальних інститутів, що формують уявлення про соціальну справедливість, загальносуспільні соціальні потреби тощо¹⁹.

Телеологічний підхід дозволяє поглянути на соціальну політику як на засіб досягнення політичних цілей і результатів. На думку дослідників, сутність сучасної соціальної політики проявляється не у забезпеченні соціальних потреб індивідів, а в можливості скласти позитивне враження, впливаючи на свідомість громадян, досягнути певних політичних цілей (використовуючи при цьому всі можливі сучасні політичні технології: PR, популізм та ін.)²⁰. Власне, ця концепція забезпечує розуміння сутності соціальної політики будь-якої держави з двох позицій: декларативної і реальної.

Як відмічає російська дослідниця Т. Сидоріна, тривалий час у соціально-економічній і політичній літературі домінувала думка про те, що соціальна політика — це лише комплекс практичних заходів

щодо вирішення соціальних проблем, які розробляються відповідними державними і громадськими структурами. Сутність і призначення соціальної політики зводились до захисту соціально незахищених прошарків населення (серед яких — непрацездатне населення, пенсіонери, інваліди, молодь, багатодітні сім'ї і т.д.), а також розв'язання проблем в галузі зайнятості, безробіття тощо. На думку Т. Сидоріної, соціальна політика розглядалась дослідниками як технічна, навіть технологічна галузь, яка забезпечувала виконання інструментальної функції в суспільстві на кшталт надання соціальної допомоги, згладжування соціальної напруги переважно за допомогою державного механізму²¹. Однак, на наш погляд, зміст феномену соціальної політики не вичерпується провідною роллю держави та технікою вирішення соціальних проблем.

У межах системного підходу соціальну політику розглядають як систему, утворену формальними інститутами, що відповідають за розробку і реалізацію політичних заходів, політичними партіями, зацікавленими групами, взаємозв'язком між потребами, послугами, законами, службами, результатами впровадження соціальних програм. Дослідниця Т. Семигіна відмічає поширеність культурних теорій, що характеризує плив культури суспільства на формування політичних інститутів, цінностей, що лежать в основі тих чи інших рішень і програм соціальної політики, яка і є частиною культури²². Соціокультурний підхід у трактуванні соціальної політики визначається рівнем розвитку політичної культури та свідомості індивідів-учасників політичного процесу, що зумовлено історичними умовами їх розвитку і способом життєдіяльності. Соціокультурний підхід докорінним чином змінює зміст і понятійну конфігурацію соціальної політики, трактуючи останню як суспільну перспективу, в основі якої — можливість попередження небезпек та підтримки позитивних соціальних тенденцій.

Синергетичний підхід дозволяє трактувати соціальну політику як усвідомлену цілеспрямовану діяльність соціальних суб'єктів щодо визначення, захисту й реалізації потреб та інтересів своєї соціальної групи (класу, нації, держави) різними засобами впливу: не лише організацією, регулюванням, контролем та управлінням, а й самоорганізацією цього процесу. Синергетичне визначення соціальної політики забезпечує не лише більш точне її розуміння, але й активну

участь всіх соціальних суб'єктів у політичній діяльності, взаєморозуміння потреб та інтересів усіма учасниками політичного життя, взаємодію між ними, взаємодопомогу і взаємовідповідальність за розв'язання соціальних проблем.

Конфліктологічний підхід окреслює розуміння соціальної політики як можливості прийняття рішень щодо розподілу благ у конфліктній ситуації, що виникає в ході реалізації соціальних функцій суб'єктами влади щодо об'єктів соціальної політики. Як відмічає Т. Семигіна, оскільки соціальна політика спрямована на людей, то вивчення їхнього задоволення чи незадоволення її результатами, а також прагнення змін можна вважати частиною порівняльного аналізу з використанням біхевіористичного підходу²³.

Вирішення більшості соціальних питань державою як головним суб'єктом політики змістило вирішення соціальних проблем в площину теоретико-прикладної діяльності політичних структур, певних політичних сил (політичних партій, рухів та інших політичних інститутів), що перетворило розв'язання проблем соціального характеру на інструмент, засіб здобуття й утримання влади. Таким чином, у сучасному розумінні соціальну політику можемо трактувати через призму інструменталістського підходу.

Окремо варто розглянути один з підходів, який пояснює важливість і виключну роль людини у здійсненні соціальної політики. Загальновідомо, що влада сама себе контролювати не в змозі, навіть за умови наявності відповідного бажання. Це завдання, як зазначає В. Горбатенко, під силу лише розвиненим структурам громадянського суспільства. Науковець обґрунтовує свою думку тим, що раніше відчужені від державного управління носії соціальних інтересів активно заявили про своє прагнення брати участь у демократичному механізмі їх реалізації²⁴, хоча реальні механізми демократичної участі продовжують бути малодоступними для населення. Тому в даному контексті соціальну політику деякі дослідники, зокрема, О. Шкаратан, В. Ярьска розглядають не тільки як важливий напрямок внутрішньої політики держави, в основі якого міститься певна соціальна доктрина, що визначає стратегію і мету розвитку суспільства, але і як важливий напрямок діяльності інститутів громадянського суспільства²⁵. Таким чином, структурний підхід щодо пояснення сутності соціальної політики дозволяє визначити її мету, спрямованість,

механізми здійснення, а також структурувати відносини між суб'єктами здійснення політики (держави і людини, держави і громадянського суспільства), діяльність яких має бути спрямована на вирішення соціальних питань та задоволення соціальних потреб усіх прошарків суспільства.

У науковій літературі зустрічається ще один аспект розуміння соціальної політики, який не повинен за зразком класичного трактування самого поняття «політика» зводитися лише до прийняття рішень у конкретній галузі, а має ґрунтуватися на формуванні свідомості людей і моральних установок суспільства в цілому. Такий підхід до розуміння соціальної політики дослідники називають гуманітарним²⁶.

Мета соціальної політики сучасної демократичної держави полягає у формуванні та реалізації соціальних потреб людини і суспільства, забезпеченні їх соціальної безпеки. Людський вимір соціальної політики і її безпосередня спрямованість на людину обумовлюють формування гуманістичного підходу у трактуванні сутності цього поняття. Незавершеність реформування соціальної сфери негативно позначається на якості життя населення. Реалії сучасного українського суспільства окреслюють проблему визнання й утвердження людини як активного суб'єкта і відповідального об'єкта політики, в тому числі і в соціальній сфері. Оскільки соціальна політика в політичному житті українського соціуму розробляється і реалізується без активної участі громадян, які переважно погоджуються на роль «споживача» чи «спостерігача». Отже, у трактуванні змісту соціальної політики особливої значущості набуває застосування гуманістичного підходу, оскільки реалізація відповідних заходів на практиці вимагає формування установок і цінностей індивіда як свідомого і компетентного учасника політичного процесу.

На сучасному етапі визначення змісту та сутності соціальної політики у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі збагачується і доповнюється. Результати аналізу і систематизації таких поглядів дозволяють стверджувати, що соціальна політика є складним комплексним поняттям. На основі аналізу «вузьких» і «широких» трактувань визначимо, що метою соціальної політики є не тільки задоволення соціальних потреб людини, а й створення умов для формування, розвитку та оптимального функціонування соціальних відносин,

всестороннього розкриття соціального потенціалу людини, її самореалізації. Досліджуючи зміни у сутності трактування соціальної політики, характеризуючи підходи щодо розуміння даного поняття було зроблено спробу виокремити актуальність обґрунтування «людського виміру» соціальної політики. Поява і вкорінення в українському суспільстві таких явищ як соціальна напруженість, соціальне невдоволення, конфліктність у взаємодії соціальних груп свідчать про необхідність подальшого реформування соціальної сфери. В умовах державної модернізації політичної системи та формування нових стратегій розвитку українського суспільства основним завданням має стати вирішення проблем, пов'язаних з потребами і прагненнями людей, подолання кризових явищ у соціальній сфері.

1. Сидорина Т. Ю. Социальная политика — междуэкономикой и социологией / Т. Ю. Сидорина // Общественные науки и современность. — 2005. — № 6. — С. 112. 2. Сидорина Т. Ю. Социальная политика — попутка философской интерпритации / Т. Ю. Сидорина // Вопросы философии. — 2005. — № 2. — С. 21. 3. Юрженко Л. Конструювання моделі соціальної держави / Л. Юрженко, Ю. Шепіло // Політичний менеджмент. — 2003. — № 1. — С. 75. 4. *Політологічний* енциклопедичний словник / за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. — К, 2004. — С. 621. 5. *Політологія* : підручник / [за ред. Ю. Кулагіна, В. Полуріза]. — К. : Альтерпрес, 2002. — С. 446. 6. Семігіна Т. Соціальна політика: історія та сучасний розвиток / Семігіна Т. — К. : ТОВ «Агентство Україна», 2008. — 196 с. 7. Там само. — С. 39. 8. Шевчук П. І. Соціальна політика / Шевчук П. І. — Львів : Світ, 2005. — С. 28. 9. Лопушняк Г. Соціальна політика як визначальний напрям внутрішньої політики держави / Г. Лопушняк // Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України. — 2011. — № 2. — С. 246. 10. Іванова О. Соціальна політика: теоретичні аспекти / Іванова О. — К. : Видавничий дім «КМ Академія», 2003. — С. 8. 11. Головатий М. Ф. Соціальна політика: політико-правові засади та особливості управління соціальними процесами / Головатий М.Ф // Управлінські аспекти соціальної роботи : курс лекцій. К. : МАУП, 2002. — С. 11–12. 12. Там само. — С. 21. 13. Колот А. Генезис соціальної політики під впливом глобалізації та лібералізації економічних відносин / А. Колот // Україна: аспекти праці. — 2008. — № 1. — С. 6. 14. *Социальная политика* : учеб. пособие [под ред. Н. А. Волгина]. — М. : Изд-во «Экзамен», 2004. — С. 21–23. 15. Якобсон Л. И. Социальная политика: коридоры возможностей / Л. И. Якобсон // Общественные науки и современность. — 2006. — № 2. — С. 53. 16. Іванова О. Цит. праця. — С. 78. 17. Семігіна Т. Цит. праця. 18. Там само. — С. 40–41. 19. Тихонова Н. Российская социальная политика: выбор без альтернативы? / Н. Тихонова, О. Шкаратан // Социс. — 2001. — № 3. — С. 22. 20. Сидорина Т. Ю. Цит. работа. — С. 22. 21. Там же. — С. 21. 22. Семігіна Т. Цит.

праця.— С. 62. **23.** Там само. — С. 64. **24.** Горбатенко В. П. Стратегія модернізації суспільства: Україна і світ на зламі тисячоліть : монографія / Горбатенко В. П. — К. : Видавничий центр «Академія», 1999. — С. 138–140. **25.** Сидорина Т. Ю. Цит. робота. — С. 21. **26.** Смирнов С. Н. Социальная политика / С. Н. Смирнов, Т. Ю. Сидорина. — М. : Изд-во ГУ ВШЭ, 2004. — С. 37.

Lysenko Yulia. Pluralism theoretical measurements essence of social policy

Political science examines social policy as a complex and multifaceted phenomenon.

Information about social policy is considered as the direction of social theory and research as an industry and as an academic discipline.

The author examines the social policy as a set of theoretical principles and practical system of measures developed and implemented by public and private agencies, organizations and institutions and are aimed at creating the necessary conditions of life, the social needs of the population.

Domestic scientists social policy is defined as a social phenomenon that combines diverse multifactorial components: the constitutional, legal, institutional, administrative and regulatory, public, global, national, social, humanistic, communication and so on.

In a narrow sense, social policy is seen as a purposeful activity that aims to implement social protection, creation of conditions for forming secure social environment. In a broad sense, social policy is treated as a system of purposeful activity, formed in the society at a certain stage of its development, is based on certain principles and principles aimed at ensuring optimal functioning and development of social relations.

In organizational sense, social policy is a system of principles, measures and methods through policies meet basic human needs, social strata, total population. Specificity interpretation of the term «social policy» depends on the particular socioeconomic development.

Summarizing the views of domestic and foreign researchers on the nature of social policy, can distinguish the main theoretical approaches to its treatment: integrative, sociocultural, the conflict, teleological, synergistic, instrumentalist, behavioral, humanistic.

The goal of social policy is a modern democratic state in formulating and implementing social needs of man and society, providing them social security.

In the interpretation of the content of social policy acquires special significance application humanistic approach, since the implementation of appropriate measures in practice requires the formation of attitudes and values of the individual as a conscious and competent participants in the political process.

Key words: social policy, social state, the human dimension of social policy, democratization, humanization policy.